

Vuosikertomus 2015

YHDISTYKSEN TOIMINTA

Suomen Senioriliike ry perustettiin vuonna 2008 edistämään ikääntyvien ja vanhusten hyvinvointia sekä turvaamaan arvokasta vanhenemista. Seitsemäntenä toimintavuonnaan yhdistyksen toiminnassa olivat keskeisellä sijalla eduskuntavaaleihin liittyvät ikäihmisiä koskevat teemat sekä kansalaisaloite työeläkeindeksin palauttamiseksi palkkatasoindeksiksi. Teemoja ja kansalaisaloitetta tuotiin esille järjestämällä jäsentilaisuuksia, seminaareja, tiedotustilaisuuksia ja julkaisemalla tiedotteita ja kaksi Suomen Seniorilehteä.

Eduskuntavaalien yhteydessä Senioriliike keskittyi seuraaviin teemoihin: Toimiva ja turvallinen asuminen, taloudellinen toimeentulo sekä vanhusten kotihoito. Alkuvuodesta julkaistiin puolueille tehdyn vanhuspalveluja koskevan kyselyn tulokset. Syyskauden keskeinen toiminta liittyi kansalaisaloitteeseen, jonka tavoitteena on työeläkeindeksin palauttaminen palkkatasoindeksiksi.

Ikääntyneiden asumisasioiden kehittymistä seurattiin ympäristöministeriön asumisohjelman pohjalta. Osallistuttiin Ympäristöministeriön järjestämään seuranta- ja arviointiseminaariin 4.11.

Eduskuntavaaliteemat ja ikäihmiset

Senioriliike kartoitti vuoden 2015 alussa eduskuntapuolueiden näkemyksiä ikääntyvien hyvään elämään ja vanhuuden turvaamiseen tähtäävistä toimenpiteistä. Kyselyn tavoitteena oli eduskuntavaalien lähestyessä tuoda esille eri puolueiden kannanottoja niistä mahdollisuuksista ja keinoista, joilla turvataan hyvä vanhuus. Selvityksessä keskityttiin asioihin, jotka ovat ikäihmisten palvelujen ja talouden kannalta olennaisia.

Keskeistä puolueselvityksestä

Selvityksen mukaan kaikki puolueet haluavat vähentää laitoshoidon eli vanhainkotiasumista ja terveyskeskuksen vuodeosastohoitoa. Pääpaino on kotihoidossa puolueiden näkemyksen mukaan. Selvityksen perusteella julkaisemassa kannanotossaan Senioriliike korosti kotiin vietävien palveluiden monipuolistamista, muuten laitospaikkojen määrään ei voida vaikuttaa. Kotipalvelujen osalta tarvitaan hoitohenkilöstön rinnalle myös muuta henkilökuntaa. Vanhusasiavaltuutetun viran perustaminen on ollut Senioriliikkeen toiminnan tavoitteena vuodesta 2008 lähtien. Kyselyn positiivista antia on, että puolueet näkevät vanhusasiavaltuutetun viran perustamisen mahdollisena. Mikään puolue ei vastusta viran perustamista.

Vuonna 1996 otettiin käyttöön työeläkkeitä koskeva taitettu indeksi. Puolueilta kysyttiin kannattavatko ne taitetun indeksin palauttamista alkuperäiseksi ansiotuloindeksiksi eli palkkaindeksiksi. Indeksikorotuksen osalta puolueet olivat varsin yksimielisesti kielteisellä kannalla. Vain Vasemmistoliitto oli sitä mieltä, että nykyisin käytössä oleva taitettu indeksi pitäisi palauttaa alkuperäiseksi ansiotuloindeksiksi. Senioriliike aloitti kansalaisaloitteen valmistelun taitetun indeksin palauttamiseksi palkkaindeksiksi.

Senioriliike julkisti jäsenille tutkimuksen tulokset 9.2.2015 järjestetyssä laivaseminaarissa. Seminaarin ryhmätöissä jäsenet kokosivat ehdotuslistan kotihoidon palvelujen kehittämisestä.

Tutkimustuloksista järjestettiin tiedotustilaisuus medialle 18.2.2015 Eduskunnan pikkuparlamentissa. Tilaisuudessa julkistettiin myös jäsenistön ehdotukset kotihoidon kehittämiseksi. Julkisuutta tutkimukselle saatiin YLE:n ruotsinkielisessä Obs-lähetyksessä.

Kotihoito

Kotihoidon kehittämisestä valmisteltiin perusteellinen selvitys ja ehdotukset toiminnan parantamiseksi. Valmistelusta vastasivat Kerttu Perttilä ja Hanna Vesala. Kotihoidosta käytiin keskustelu peruspalvelu- ja perheministeri Juha Rehulan kanssa 30.9.2015. Hänelle luovutettiin Senioriliikkeen ehdotus kotihoidon kehittämistoimenpiteiksi. Ministerille Senioriliikkeen tavoitteita ja toimenpide-ehdotuksia esittelivät Eeva Kainulainen, Kerttu Perttilä, Hanna Vesala, Heli Stenvall ja Kaija Saarema.

Kansalaisaloite

Keväällä aloitettiin valmistella kansalaisaloitetta. Kansalaisaloite otsikoitiin: Työeläkeindeksin palauttaminen palkkatasoindeksiksi. Aloitteen vireille panijat ovat Eeva Kainulainen, Kimmo Kiljunen, Heikki Ranki ja Kerttu Perttilä. Aloitteen perusteluissa todettiin, että eläkkeiden indeksiturvan tavoitteena on varmistaa eläkkeelle siirtyvän henkilön aktiiviaikaiseen tulotasoon nähden kohtuullinen eläkkeen alkumäärä ja sen jälkeen maksussa olevan eläkkeen ostovoiman säilyminen. Indeksioinnin tehtävänä on varmistaa työuran aikaiseen tulotasoon suhteutetun eläkkeen ostovoiman säilyminen. Se voidaan toteuttaa vain sitomalla eläkkeen kehitys ansiotulojen kehitykseen. Taitetun indeksin seurauksena eläkkeiden kasvu on ollut lähes puolet hitaampaa kuin palkkojen kehitys. Vuosina 1995 - 2014 palkkatason nousu oli 88 % ja työeläkkeiden 46 %. Kun vuonna 1995 keskimääräinen työeläke oli 60 % palkoista, niin vuonna 2014 se oli reaalisesti enää 47 %. Palkkatasoindeksi takaa sen, että palkkojen noustessa myös eläkkeet nousevat. Jos palkat eivät nouse eivät nouse eläkkeetkään. Kansalaisaloitteesta järjestettiin tiedotustilaisuus järjestöille 23.9. Aloitteesta tiedotettiin lehdistölle ja jäsenet kirjoittivat asiasta mielipidekirjoituksia lehtiin. Aluevastaavat järjestivät keskustelutilaisuuksia ja tiedottivat asiasta paikallisesti.

JÄSENISTÖ

Vuoden 2014 päättyessä Senioriliikkeen henkilöjäsenmäärä oli 2134. Toimintavuoden 2015 aikana liikkeeseen liittyi 57 uutta jäsentä. Kuoleman johdosta jäsenrekisteristä poistettiin 17 henkilön nimet ja maksamattomien jäsenmaksujen vuoksi poistettiin jäsenrekisteristä 117 jäsentä. Yhdistyksestä erosi 112 jäsentä. Nettovähennys henkilöjäsenistä oli 189 jäsentä. Yhdistysjäseneksi liittyi Teleseniorit ry. Vuoden 2015 päättyessä henkilöjäsenmäärä oli 1945, lisäksi yhdistyksellä on kaksi yhdistysjäsentä ja yksi kannatusjäsen. Naisia jäsenistöstä on 77 % ja miehiä noin 23 %. Valtaosa jäsenistä - 88 % - on iältään yli 65-vuotiaita. Jäsenistä yli 1000 asuu pääkaupunkiseudulla.

ALUETOIMINTA

Senioriliikkeellä on 7 aluevastaavaa. Syyskokouksen yhteydessä järjestettiin aluevastaavien kokous, jossa keskusteltiin toimintaideoista. Aluevastaavat järjestivät alueen jäsenistölle tapaamisia. Tilaisuuksien aiheina olivat eduskuntavaalien alla tehty tutkimus puolueille ja syyspuolella kansalaisaloite taitetusta indeksistä. Alue toiminnan järjestämistä yhdistysmuotoisena selvitetään.

Ikäihmisten palvelut ja hyvä arki - seminaari 28.9.

Pirkanmaan alueosasto järjesti Ikäihmisten palvelut ja hyvä arki -seminaarin Tampereella 28.9. 2015. Pääteemasta alusti kansanedustaja Ilmari Nurminen. Eläkkeiden ostovoimasta puhui Heikki Ranki ja Eeva Kainulainen esitteli kansalaisaloitteen. Paneelikeskusteluun osallistuivat Ilmari Nurminen, kansanedustaja Harri Jaskari,

apulaispormestari Mikko Aaltonen, tutkija Leena Forma ja Heikki Ranki. Seminaariin osallistui 70 henkilöä.

Paneelikeskustelu eduskuntavaaliteemoista 10.4. Oulussa

Senioriliikkeen jäsenkokouksessa Oulussa keskusteltiin kotihoidosta ja laitoshoidosta. Tilaisuudessa kansanedustajaehdokkaat keskustelivat vanhusten kotihoidosta ja laitoshoidosta. Kotiin tuotavien palvelujen kehittämistä kannattivat kaikki, palvelujen laatuun pitää panostaa, oltiin huolissaan kotipalveluhenkilöstön riittävyyydestä. Paneelissa keskustelivat ehdokkaat Hilikka Nivukoski (KD), Seppo Karjalainen (VAS) Hannu Takkula (KESK), Vaili Jämsä-Uusitalo (PS), Pirjo Sirviö (SDP), Jarmo Husso (KOK) ja Maarit Sihvonen (VIHR).

Iäkkäiden ulkoilupäivä 8.10 Espoossa

Espoossa Senioriliike osallistui vanhustenviikolla Ikäinstituutin valtakunnalliseen tapahtumaan järjestämällä iäkkäiden ulkoilupäivän yhdessä Espoon kaupungin kanssa. Haukilahdessa järjestetyssä tilaisuudessa harrastettiin ryhmäliikuntaa. Tilaisuuden järjestelyistä Senioriliikkeen osalta vastasi Kerttu Perttilä.

Yleisötilaisuudet kansalaisaloitteesta Oulussa ja Tampereella

Pohjois-Suomen alueosasto järjesti jäsentilaisuuden 2.11. Oulussa Tilaisuudessa esiteltiin työeläkeindeksin vaikutusta eläkkeiden kehitykseen ja kansalaisaloitetta Työeläkeindeksin palauttaminen palkkatasoindeksiksi.

Pirkanmaan aluetoimikunta järjesti yleisötilaisuuden 1.12. Tampereella aiheesta ”Eläkeläisten taitettu itsetunto” ja ”taitettu indeksi”. Puhujana oli Kimmo Kiljunen. Yleisöä oli paikalla lähes 50 henkilöä, joista moni allekirjoitti kansalaisaloitteen.

TIEDOTUS- JA JULKAISUTOIMINTA

Toimintavuoden aikana julkaistiin kaksi Suomen Seniorilehteä. Molempien lehtien painos oli 15.000. Syksyn lehdessä otettiin 5000 lehden lisäpainos kovan kysynnän vuoksi. Lehden päätoimittajana toimi Heli Stenvall ja toimituskuntaan kuuluivat Eeva Kainulainen, Minna Ruusinen, Kaija Saarelma, Sisko Salo-Chydenius ja Eeva Sääskilahti. Ilmoitushankinnasta vastasi Aulis Mäkinen. Lehdet lähetettiin jäsenille ja toimintavuoden aikana Senioriliikkeeseen liittyneille uusille jäsenille. Lisäksi lehteä jaettiin muille vanhusalan järjestöille, kirjastoille, apteekkeihin, yhteiskunnan päättäjille, medialle ja sitä oli jaossa vanhusten palvelukeskuksissa ja Senioriliikkeen ja järjestöjen yhteisissä tilaisuuksissa. Jäsentiedotteita lähetettiin vuoden aikana 7 kpl.

www.senioriliike.fi -kotisivut uudistettiin ja uudet sivut julkaistiin heinäkuussa 2015. Kotisivuilla ja Suomen Senioriliike -Facebook -sivulla julkaistiin ajankohtaisia uutisia ja kannanottoja. Lisäksi perustettiin toimintavuoden teemojen pohjalta erikois-Facebook -sivut: Kotihoito kuntoon, Eläkeläisten talous ja Kansalaisaloite Työeläkeindeksin palauttaminen palkkatasoindeksiksi.

Vuoden aikana julkaistiin neljä lehdistötiedotetta. Hallituksen jäsenet ja jäsenistö kirjoitti aktiivisesti lehtiin erityisesti kansalaisaloitteeseen liittyen. Kimmo Kiljunen esiintyi Studio55:ssä kansalaisaloitteen tiimoilta.

JÄRJESTÖTOIMINTA

Yhdistyksen kokoukset

Kevätkokous pidettiin 22.4.2015 Helsingissä Kampin Palvelukeskuksen auditoriossa. Läsnä oli 44 jäsentä. Kokouksen alussa kuultiin Valt.tri Kimmo Kiljusen alustus työeläkeindeksin eli nk. taitetun indeksin vaikutuksesta eläkeläisten talouteen. Kokous

hyväksyi vuoden 2014 tilinpäätöksen ja antoi vastuuvapauden hallitukselle ja muille vastuuvollisille. Nimitysvaliokuntaan valittiin Heli Stenvall (pj), Leena Pakkanen ja Helena Elomaa. Nimitysvaliokunnan tehtävänä on tehdä ehdotus syyskokoukselle puheenjohtajasta, hallituksen jäsenistä ja toiminnan tarkastajista.

Syyskokous pidettiin 9.11.2015 Espoossa LähiTapiolan auditoriossa. Läsna oli 64 jäsentä. Kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2015 toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä valittiin puheenjohtaja ja jäsenet erovuoroisten ja eroa pyytäneiden tilalle. Eeva Kainulainen pyysi eroa puheenjohtajan tehtävästä. Hänen tilalleen jäljellä olevaksi kahden vuoden kaudeksi valittiin valt.tri Kimmo Kiljunen. Erovuoroisten jäsenten Sakari Eränen, Jaana Leikas ja Kaija-Leena Sinkko valittiin Eeva Kainulainen, Jaana Leikas ja Arto Tiuhonen.

Tilintarkastajat

Toimintavuoden 2015 tilintarkastajina olivat Kaj Kiljander (KHT, JHTT) ja Aarne Koivikko (KHT) sekä varatilintarkastaja Elina Korpimaa (KHT). Syyskokous 2015 valitsi samat henkilöt jatkamaan tehtävässään 2016.

Hallitus

Vuonna 2015 hallitukseen kuuluivat Eeva Kainulainen (puheenjohtaja), Jaana Utti Hanna Vesala, Sakari Eränen, Esa Fagerlund, Leif Jansson, Kerttu Perttilä, Heikki Ranki, Kaija-Leena Sinkko ja Hanna Vesala. Hallituksen varajäsenenä toimivat Asta Kaitila ja Ulla Särkikangas. Hallituksen sihteerinä toimi Helena Elomaa.

Järjestäytymiskokouksessaan hallitus valitsi 1. varapuheenjohtajaksi Jaana Utin ja 2. varapuheenjohtajaksi Hanna Vesalan. Rahastonhoitajaksi valittiin Heikki Ranki. Hallitus kokoontui 10 kertaa.

Hallituksen asettamat työryhmät

Hallitus asetti työryhmiä valmistelemaan ja toteuttamaan toimintasuunnitelman mukaisia hankkeita. Hoivaryhmässä toimivat Hanna Vesala ja Kerttu Perttilä. Viestintäryhmässä toimivat Eeva Kainulainen, Kaija-Leena Sinkko ja Sakari Eränen. Kansalaisaloiteryhmissä toimivat Eeva Kainulainen, Heikki Ranki, Kerttu Perttilä, Kimmo Kiljunen ja Josa Jäntti. Eläkeläisten Edunvalvontajärjestön SEDUN sulaututtua Suomen Senioriliikkeeseen 2014 järjestöjen kesken sovittiin, että Senioriliikkeellä on talousjaosto, joka keskittyy työeläkeindeksiin, eläkkeiden verotukseen ja muihin eläkkeiden talouteen liittyviin asioihin. Talousjaokseen kuuluivat: Liisa Sihvo, Heikki Ranki, Kaj Karlsson Markku Hakala, Esa Fagerlund/Pertti Hjelm.

Toimihenkilöt ja toimisto

Senioriliikkeellä ei ole vuoden 2011 jälkeen ollut palkattua henkilöstöä. Toimistotehtävät on hoidettu vapaaehtoisvoimin. Toimiston talkoolaisena on työskennellyt Tuula Savolainen. Taloushallintoa on hoitanut vuodesta 2012 saakka Tilitoimisto Tilianla Oy. Jäsenrekisterin ylläpitopalveluista huolehti FloApps Finland Oy.

Senioriliikkeen toimisto on vuoden 2012 kesäkuusta saakka ollut IVG Polar Oy:n omistamassa toimistotalossa, osoite Vanha Talvitie 11 C 00580 Helsinki. Toimisto irtisanottiin marraskuun lopussa. Vuokrasopimus uudesta toimistosta on tehty Suomen Nuorisoseurat ry:n kanssa. Toimisto muuttaa uusiin tiloihin 1.3.2016. Osoite on Vernissakatu 8 A 4krs. 01300 Vantaa.

YHTEISTYÖ MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Senioriliike teki yhteistyötä Valtaa Vanhuus - verkostossa toimivien järjestöjen kanssa. Verkostoon kuuluvat Senioriliikkeen lisäksi Folkhälsans Förbund rf, Ikäinstituutti, Miina Sillanpään Säätiö, Omaishoitajat ja Läheiset -liitto ry, Suomen Settlementiliitto ry, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry. Verkoston puheenjohtajana 2015 on toiminut Senioriliikkeen edustajana Heli Stenvall. Valtaa Vanhuus -liikkeen vaaliteemana

oli vapaaehtoistyö ja siihen liittyvät säännökset. Asiasta käytiin keskustelu Peruspalveluministeri Susanna Huovisen kanssa 25.2.

Verkosto julkaisi HelpAge Internationalin Help Age- järjestön hyvinvointi-indeksin kolmannen kerran. Globaali ikäindeksi kuvaa vanhojen ihmisten toimeentuloa, elämänlaatua ja terveyttä 91 maassa. Indeksien mukaan Suomi on 14. sijalla. Asiasta julkaistiin järjestöjen yhteinen lehdistötiedote ja pidettiin lehdistötilaisuus 9.9.2015. Valtaa Vanhuus -järjestöt julkaisivat syksyllä verkkoversiona vanhusneuvostojen Vanhusneuvostojen Vinkkivihon vanhusneuvostojen työn ideoimiseksi.

EDUSTAJAT

Senioriliikkeen edustajina järjestöjen ja verkostojen toiminnassa olivat seuraavat:

- Kansalaisfoorumien hallitus Eeva Kainulainen, varalla Aulis Mäkinen.
- Valtaa Vanhuus- verkosto, Heli Stenvall, Eeva Kainulainen
- Tampereen eläkeläisvaltuustossa on toiminut Senioriliikkeen edustajana Esa Fagerlund
- Nurminjärven vanhusneuvoston puheenjohtaja on toiminut Aulis Mäkinen.

TALOUS

Senioriliike anoi vuosiksi 2016-18 Raha-automaattiyhdistykseltä avustusta yhteensä 270.360 euroa kolmivuotiseen projektiin, jonka tavoitteena oli luoda yhteisöllisyyttä vahvistava toimintamalli, jossa lähikortteleissa asuvat ikäihmiset opettelevat yhdessä tablettitietokoneen käyttöä ja tutustuvat sosiaalisen median käytäntöihin. Nettiosaamista vahvistamalla luodaan uusia käytäntöjä yhteydenpitoon, asioimiseen ja vaikuttamiseen. Toisena tavoitteena oli luoda valtakunnalliseen käyttöön soveltuva, ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja kuntatason vaikuttamismahdollisuuksia vahvistava sosiaalisen median sovellus. Yhteistyökumppanina oli Tampereen vuokratalosäätiö, VTT, Jyväskylän Yliopisto ja Tampereen vanhusneuvosto. RAY ei myöntänyt avustusta perusteena se että projekti on päällekkäinen muiden vastaavien toimintojen kanssa. Koneen säätiöltä haettiin avustusta Vinkkivihon toimittamiseen, mutta siihenkään ei saatu avustusta. Kordelinin säätiöltä haettiin avustusta 88.600 euroa Suomen 100 vuotisjuhlaohjelmaan hyväksytyyn Armas-festivaaliin. Tavoitteena oli järjestää sukupolvien yhteinen festivaali Mediakeskus Lumian kanssa. Säätiö ei myöntänyt avustusta.

Vuoden 2015 toiminta rahoitettiin lähes yksinomaan jäsenmaksuilla (15 euroa/jäsen tai vapaaehtoinen 20 euroa/jäsen), lehden ilmoitustuloilla sekä aikaisempien vuosien ylijäämällä. Jäsenmaksuja kertyi huomattavasti aikaisempia vuosia vähemmän eli yhteensä 21 770,50 euroa.

ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Eläkeläisten toimeentuloon kohdistuvat lukuisat leikkaukset uhkaavat heikentää jo ennestään heikoimmin toimeentulevien ikäihmisten elämisen laatua. Asumiseen kohdistuvat lisäkustannukset, palvelumaksujen korotukset sekä lääkekulukorvausten pienentäminen ja matkakustannusten omavastuun kasvattaminen merkitsevät elintason laskua ja köyhyyden lisääntymistä jopa sadoille tuhansille ihmisille.

Senioriliike suunnittelee ja toteuttaa vuonna 2016 näkyviä toimenpiteitä, jotka lisäävät tietoisuutta eläkeläisten toimeentuloon kohdistuvista uhkakuvista nostamalla asioita mahdollisuuksien mukaan julkiseen keskusteluun.

Yhtenä keskeisenä tavoitteena on työeläkkeiden kehityksen sitominen palkkojen kehitykseen. Tähän tähtää kansalaisaloite työeläkeindeksien palauttamisesta palkkatasoindeksiksi. Kansalaisaloitteen kannatusten keräys päättyy 24.3.2016. Yhteensä

50.000 kannatuksen saamisen jälkeen aloitetaan viestintä- ja vaikuttamisprojekti aloitteen läpiviemiseksi eduskunnassa.

Senioriliike ajaa eläkeläisten yhdenvertaista verotusta suhteessa palkansaajien verotukseen, jotta ostovoiman kuilu eläkeläisten ja työssä käyvien välillä ei enää kasva. Edellytämme, että palkansaajille annettu verojen alennus annetaan myös eläkeläisille. Tähän teemaan keskitytään kansalaisaloiteprojektin jälkeen.

Senioriliikkeen pitkäaikainen tavoite vanhusasiavaltuutetun viran perustamiseksi on entistä ajankohtaisempi. Jäsenmäärältään vielä pienehkönä järjestönä Senioriliike pyrkii yhteistyöhön muiden eläkeläisjärjestöjen kanssa yhteisten tavoitteiden edistämiseksi.

Ikäihmisiä koskevien lakien, säädösten ja hankkeiden valmisteluun otetaan kantaa ja vaikutetaan hankkeisiin. Erityisenä teemana on kotihoito ja sen kehittäminen sekä turvallinen asuminen.

Senioriliikkeen taloustilanteen heikentymisen vuoksi toiminnan laajuutta arvioidaan jäsenmaksujen kertymän perusteella. Kirjavaraston kirjoja myydään alennetuilla hinnoilla. Pyritään hakemaan myös muita rahoituslähteitä. Kustannuksia karsitaan kaikilta osa-alueita.

TILIKAUDEN TULOS

Tilinpäätös osoittaa 10 658,25 euron alijäämää. Hallitus esittää alijäämän kirjaamista taseen omaan pääoman toimintapääomaan.